

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Égész évre	240 K
Félévre	120 K
Negyedévre	60 K
Egy óra	20 K

Egyes szám ára 40 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARRA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASAR-
ES ÖNNAPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 23. szám.

Péntek, január 30.

Ne szítsatok

gyújtó szavakkal gyűlöletet, mert az indulatok viharában elnémul a józan szó, a toll helyébe tör lép és a munka birodalma ádatlan harctérre válik. Nem igaz, hogy e meggyújtott világ megrebent embertömegei közé ma új apostoli igéket lehetne elbírni s hogy a nagybeleg emberiség nyomorúságát csak egy még nagyobb világéggel lehetne megszüntetni. Nem osztjuk azt a nézetet, hogy munka és tőke, csak mint ellenségek állhatnak egymással szemben. Osztalnyok véres harca nem az emberiség boldorabb jövőjével kecsegtet, mert minden győzelmi dalba belesikolt a megsebzettek jajja, beléreszket a haladók nyögése és a véges emberi eredmény megint csak az, hogy az egyik oldalon a győztesek mámoros kórusa zög, a másikon a szerencsétlenek tompa gyszalaja jajong.

Munkának és tőkének egyaránt az a hivatása, hogy előbbre vigye az emberiséget a véges emberi boldogságnak végtelenbe vezető útján.

E két fogalom szinte egyidős az ember történetével, összefügg az emberi társadalom letével s ezért indokolatlan az a törekvés, hogy az egyik halálos sebet ejtsen a másikon. Harc helyett megértést kell kívánnia annak, aki önös érdekeket felretéve, igazán csak az összeség javát tartja szem előtt. Mi is emberi életet kívánunk minden ember részére, nekünk is az a hitvallomásunk, hogy egyetlen emberi lény sincs a nyomorra praedesinálva, s hogy a világ helyesen alkalmazott szociálpolitika nélkül a fejlődés útjáról mihamarabb letérne. De amikor elvitathatatlan emberi jogokat hangóztatunk, egyúttal bátor szóval rámutatunk arra, hogy a tőke a szépnek, jónak, a művészek és hasznosnak megteremtésében a munkának egyenlő értékű segítőtársa volt a múltban és lesz a jövőben. Az egyik kéz ne akarja levágni a másikat, mert a tátongó sebet mindenkor az egész szervezet fogja megérezni.

El hát a gyilokkal, némuljon el a gyűlölködés minden rongása! A kifosztott emberiség véres szerencsétlenségében teremtő munkát vár és nem új romboló hadjáratot. Nem kívánkozik véres holttesteken épült új hajlék után. Békét akar és megértést, annyi öldöklés és annyi felreértés után rendet és nyugalmat.

A kalapács csattogása és az arany esengése olvadjon végre össze az alkotás zengő akkordjában!

Összeült a nagykövetek konferenciája.

Az adriai kérdés.

Páris, jan. 28. A nagykövetek első konferenciája hétfőn ült össze. Elnöke Paolologue, a külügyminisztérium főtitkára és a konferenciára kirendelt teljhatalmu miniszter volt. Azt hiszik, hogy a konferencián a hollandi válasz következtében felmerült angol javaslatokat tárgyalták.

Páris, jan. 28. A jugoszláv békeküldött seg megkapta a legfelsőbb tanács választ arra a kérdésre, hogy a január

20-iki imperatív jegyzékben a választásra megszabott határidőt megbosszabbitsak. A kért haladékot a legfelsőbb tanács megadta, úgy hogy a választás határideje szerdán este fog letelni.

Bukarest, jan. 28. A Damian-ügynökségnek jelelik Belgrádból:

A jugoszláv kormány elhatározta, hogy az ententének a fiemei és az adriai kérdésben küldött ultimátumát teljesíti.

LEGUJABB

A nagybecskereki jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

London, január 28. A „Times” vezércikkében írja: Az a vélemény, hogy a főtanács ügyetlen volt, amidőn az adriai kérdést hirtelen elakarta intézni. Reméljük, hogy az Olaszország és Jugoszlávia belátó politikája ki fogja ezt reparálni. Ugy látszik, hogy a főtanács rá akart ijeszteni Jugoszláviára, hogy az így elfogadná mindazon feltételeket, amelyeket a főtanács megszabott. A jugoszlávok jól tudják, éppugy az olasz politikusok is, hogy a londoni szerződés éppoly kellemetlenséget rejt Olaszországra, mint Jugoszláviára nézve.

Ráerőszakolni a békét, bárminő volna is az, káros volna Jugoszláviára és Olaszországra nézve is és mindkét népnél állandó elkeseredést szülne, míg az önszántából elfogadott béke barátokat szerezne és éppugy mindkét félnek, mint egész Európának javára válnék. Az ily békének akadályai már minimumra apadtak. Ha összehasonlítjuk a legutóbbi feltételeket, amelyeket a jugoszlávok felállítottak azokkal, amelyeket a főtanács reájuk akart erőszakolni, kitűnik, hogy lényeges különbség közöttük nincsen. Sokkal hasznosabb lett volna a főtanács-tól, ha mind a két félnek a figyelmét erre a kis különbségre felhívta volna, amely különbség elvész a nagy közös érdekek mellett. Ez jobb lett volna, mint a londoni szerződéssel fenyegetődni. Hiszünk és elvárjuk, hogy ily összehasonlítás előbb vezet ezen ügy elintézéséhez, mert ez az egyedüli, amely szolid alapon nyugszik.

London, jan. 28. A kaukázusi bolsevik elörenyomulás miatt Clemenceau és

Millerand valamint Foch marsall megígérték, hogy a francia csapatokat Németországban kicserélik angol csapatokkal és a franciákat a Kaukázusba küldik. Anglia a maga részéről megígerte, hogy a szükséges hajókat és csapatokat a Danzig és Mehmet zónára rendelkezésre bocsájlja.

Belgrád, jan. 28. A paracsin-zajecsari vonalon a vasutasok felmondták a szolgálatot. Ezért a kormány elhatározta, hogy az egész vonalat megszállja katonasággal, a személyzetet militarizálja, a vezéreket elfogalja és átadja a hadbíró-ságnak.

Lyon, jan. 28. Római hírek szerint a vasúti sztrájkban a helyzet még nem változott.

Lyon, jan. 28. Berlinből jelentik, hogy 70 drb repülőgépet, közöttük két rendkívül nagy gépet tönkretett a hangárokban egy robbanás, amelynek oka ismeretlen.

Berlin, jan. 28. Frankforti lapok jelentik Párisból, hogy az entente felhívta Romániát fegyveres beavatkozásra Oroszország ellen. Ugyanezt a felhívást küldte az entente Jugoszláviának és a Cseh-Szlovák köztársaságnak.

Bécs, jan. 28. Washingtoni, londoni és római jelentések szerint a főtanács elhatározta hogy 260.000 válogatott legénységet küld a Fekete tenger mellékére, hogy védjék a Kaukázust.

Bukarest, jan. 28. Szénhiány miatt Romániában a vasúti közlekedés megszünt. Csakis az Orient-express közlekedik.

Vilmos excsászár kiadatása.

Az entente jegyzéke Hollandiához.

Páris, jan. 28. A szövetségeseknek az a jegyzéke, amelyben a holland kormánytól a német excsászár kiadatását kéri, a következőképen hangzik:

A szövetségesek mellékelten megküldik a holland kormánynak a Németországgal kötött békeszerződés ratifikált példányát és felhívják a holland kormány figyelmét a békeszerződés 227. szakaszára. A szövetséges hatalmak tisztelettel kijelentik, hogy elhatározták e szakasz rendelkezéseinek késedelem nélküli végrehajtását. A holland kormány ismeri azokat az okokat, amelyek parancsoló módon követelik, hogy a nemzetközi szerződéseknek megfontolt szándékkal való félrevetése és az emberiség legszentebb jogainak semmibevétele még azon esetekben is megbüntethessék, amidőn a tettes a legnagyobbbrangu személyek sorából kerül ki.

A szövetséges hatalmak egyéb büntettek közül röviden emlékeztetnek a németalföldi kormánynak Belgium és Luxemburg semlegességének cinikus megsértésére, a tuszvetel barbár és könyörtelen rendszerét, a lillel fiatal leányok elhurcolását, egész területek rendszeres elpusztítását, a könyörtelen tengeralföldi háborút és mindazokat a cselekedeteket, amelyeket a német hatóságok a hadviselés törvényeinek fittyet hányva követtek el.

Ezekért a cselekedetekért legalább is az erkölcsi felelősség a német államfőre hárul, aki megparancsolta azokat és teljes hatalmát arra használta fel, hogy az emberi lelkiismeret legszentebb parancsait megsértse, vagy azok megsértését törje.

A szövetséges hatalmaktól távol áll az a gondolat, hogy a németalföldi kormány az övéknél kevesebb rovással ítélje meg a volt császár óriási felelősségét. Hollandia megszegné nemzetközi kötelezettségét, ha nem csatlakoznék a rendelkezésére álló eszközökkel a többi nemzetekhez azért, hogy az elkövetett büntetéseket megtorolják.

Amidőn a szövetséges hatalmak megkeresésüket átnyújtották a németalföldi kormánynak, hangsúlyozták, hogy köteletségüknek tartják a békeszerződés 227. szakaszának végrehajtását, anélkül, hogy különböző jogi érvekkel befolyásoltatnák magukat. Az adott esetben nem rendes közbírádól van szó, amelynek alapján bírósági jellege volna, hanem a legmagasabbrendű nemzetközi politika által megkövetelt aktusról, amelyet az emberiség lelkiismerete követel meg és amelyben a tételes joganyag csak azért nyer alkalmazást, hogy a vádlottnak különböző biztosítékokban legyen része.

A holland nép bizonyára igyekszik elkerülni annak látszatát, hogy azt az embert, aki a nemzetek szolidaritásának elvét oly súlyosan megsértette, védi területén, hanem éppen ellenkezőleg érdeke annak a bírósági eljárásnak megkönnyítése, amelyet az áldozatokok millióinak hangja követel. Clemenceau.

Páris, jan. 28. Hágából jelentik, hogy a német császár kiadására vonatkozó kérés hivatalos bejelentése Hollandiában nagy izgalmat keltett.

HIREK.

Eljegyzés. Dr. Billitz Béla leányát, Klárit eljegyezte Schaffer Gyula földbirtokos. (Minden külön értesítés helyett.)

Egy millió korona segély a torontál-megyei közokmányoknak. A „Trgvinski Glasnik“ január 24 iki száma írja. A minisztertanács a népegészségügyi miniszternek egy millió korona hitelt engedélyezett, hogy ezzel a torontál-megyei négy közokmányt, melyek a nagy drágaság miatt válságos pénzügyi helyzetbe jutottak, felsegítsék.

Értekezlet az éjjeli őrszolgálat ügyében. Tegnap, szerdán délután fél hat órakor a Lloyd helyiségében Risztics Gyóka kereskedő elnöklésével értekezlet tartottak a nagybecskereki belvárosi kereskedők. Az értekezlet tárgya a belvárosi éjjeli őrszolgálat szervezése volt, hogy a megisméltető betörések ellen védekezzenek. Risztics Gyóka referált a kereskedők megindult mozgalmáról. Eljártak a polgármesternél és a főkapitánynál, akik örömmel egyeztek bele a közbiztonságra nézve oly fontos mozgalomba. Megadták az őrség leendő tagjainak a fegyverviselési engedélyt is, csak természetesen kikötötték, hogy az őrség politikai célra fel nem használható és annak tetteiért a kereskedők köréből választandó bizottság felelősséget vállal. Risztics kijelentette, hogy a felelősséget ő maga egyénileg is vállalja a megalakítandó őrség kifogástalan működéséért. A hatóság különben is előzetesen meg fogja vizsgálni az őrség nevsorát és csak megbízható egyéneket vesznek oda fel. Az őrség fenntartása havonta 25 ezer koronába fog kerülni. Ezt az összeget arányosan vetik ki a belvárosi kereskedőkre, banküzletekre, kávészokra, borbélyokra stb. Minden este 8 órától reggel fél hétig husz ember fog cirkálni fegyverrel a Gabona-piacról (nagyhidtól) a kishidig, a Gimnázium- és az Árpád-utcákban, a főtéren stb. Választottak ezután egy bizottságot, amely a szervezési munkálatokat végzi. A bizottság tagjai lettek: Risztics Gyóka, Fischer Miklós, Boskovits S. J., Melkuhn Dezső, Benze Miksa, Tolveth Frigyes. Az őrséget katonafegyelem szellemében szervezik és egy katonailag képzett vezető felügyelete alatt fog állani.

Német napilap Nagybecskereken. A helybeli „Német Gazdasági és Kultúregylet“ megalakulásakor tervbe vette még egy német nyelvű napilap megindítását. Az erre vonatkozó engedély most érkezett meg a belgrádi kormánnytól, úgy, hogy a lap értesülésünk szerint február hó elsejével megindul. Az új napilap címe „Neue Zeit“ felelős szerkesztője Kaufmann István és négy oldal terjedelemben fog megjelenni, példányonkénti ára 80 fillér.

Magyarországi nagyiparosok Belgrádban. A „Trg Gl.“ írja: Tíz magyarországi nagyiparos tartózkodik Belgrádban azon céllal, hogy gyáraik számára rendelést és nyersanyagot szerezzenek. Ezek leginkább vashid-, vagon- és mozdony-gyárosok. A közlekedésügyi miniszteriumnak följánlották, hogy gyáraikban elfogadják a mi javításra szoruló vagonjainkat, mozdonyainkat és gőzhajóinkat. Följánlották azt is, hogy az állandó vashidakat vasutjaink számára elkészítik gyáraikban, csak azt kívánják, hogy a boszniai vaskohókból a vasat rendelkezésükre bocsájthassuk, mert vasban nagy hiány van.

A „Közakarat“ c. nagybecskereki szocialista napilap a belgrádi beüzminiszterium rendeletére dr. Bogdanov Joca főispán-kormánybiztos tegnap beillotta. Ennek következtében tegnap a „Közakarat“ már nem jelent meg.

Szegedről kiutasítják az idegeneket. Már több hete annak, hogy a szegedi tiszai hid újra le van zárva. Mivel a tanyákon már alig van fölőslég, eladni való élelmiszer, a hidzárlat következtében az inség keserves napjai szakadtak Szegedre. Hogy a város a lakosság élelmezésén segítsen, a lakáshivatal a nem szegedi illetőségű lakosokat kiutasítja. Nem tesz nek különbséget a szigorú rendelet végrehajtásában a megszállott területekről menekültekkel sem. Szállodákban is csak három napig kapnak tartózkodási engedélyt a Szegeden utazók.

Viharos árcsökkenés a budapesti tőzsdén. A tőzsdei üzlet izgalmas áremelkedéseit, amelyek az elmúlt napokban közel ötven százalékkal javították meg egyes papírok árfolyamát, megakasztotta egy hirtelen beállott ellanyhulás, amely a tőzsde elején a kurzusokban nagy pusztításokat okozott. A gazdaságilag iskolázatlan elemek, amelyek az óriási emelkedések óta feltűnően nagy számmal lepték el a tőzsdét, hanyat-homlok rohantak ki engagementjaikból. Az első pillanat ijedtségének hatása alatt majdnem minden papír esett. Jelentékeny árcsökkenés állott be különösen a „nehéz“ papirokban. A Kohót, Rimát, Adriát 1000 koronával olcsóbban kínálták, Kaszab, Koburg 500, Atlantica 700 koronával alig talált vevőre. A bankpapírok árfolyama is gyengült. Magyar Hitel 120 koronával esett. A fapiacon a piac legkeresettebb papírja a Fabank 250 koronával, Országos Fa 600 koronával, Hazai Fatermelő 250 koronával, Neuschloss—Lichtig 300 koronával csökkent. A Közuti 200, az Államvasut 300 koronával gyengült, de ez az ellanyhulás egyszerre megszorította a vásárlók számát és a tőzsdeidő vége felé erős kezek nyultak a papírok után és ez két-három száz koronás áremelkedésekben jutott kifejezésre. Természetesen azonban az egész árvesztés, amit a papírok szenvedtek, már nem térült meg. A tőzsdeidő vége felé az irányzat tartott volt. Voltak azonban papírok, amely a nagy ellanyhulás közepette sem vesztek értékükből, sőt emelkedtek. A Városi villamos legutóbbi árfolyamához viszonyítva 100 koronával javult. Délivasut is erősen tartotta magát, a Ganz Villamossági pedig 300 koronával emelkedett. A jelentéktelenebb kisebb papírok ára az utolsó kurzusokkal szemben valamivel javult.

Valutaárfolyamok: Lei 378, Márka 400, Dollár 218, Szokol 313, Rubel 238, Lira 1690, Frank 1750.

Bankok:	Köszömbányák és tégla-gyárak:
Magyar Hitel 1540	Északszén 3500
Oszták Hitel 970	Szászvári 4100
Fabank 2730	Beocsini 3350
Jelzálogbank 685	Salgó 5500
Leszámitoló 950	Általános köszén 6800
Magyar Bank 1075	Urkányi 4100
Agrárbank 1310	Vasművek és gépgyárak:
Keresk. Bank 7075	Ganz Danub. 7600
	Rima 3550
	Schlick 870
	Különfélék:
Közlekedési vállalatok:	Danica 4000
Adria 7500	Országos fa 2550
Atlantika 5200	Klotild 2400
Levante 4400	Nasici 11400
Közuti 1400	Szlavónia 3100
Városi 790	Papir 2300
Államvasut 4250	
Déli vasut 880	

Hogyan köszönnék Nagybecskereken? Ezzel a címmel közöl érdekes helyi cikket a „Becs-kereki Futár“ szombati száma. A cikkben névszerint fel vannak sorolva az ismertebb becs-kerekiek, amint kalapjukat köszönésre emelik, mit mondanak köszönes közben stb. Az éles megfigyelésen alapuló cikket kívül folytatja a lap a hadimlíomosok portréja című cikksorozatát, ezenkívül más aktuális cikkek, versek tartják a színesen élvezetesen szerkesztett riportlap e heti számát.

A cukor ára. A „Trg. Gl.“ írja: A cukor árának hivatalos megállapítása sokat ártott a répatermelésnek, mert a termelők félttek az alacsony áráktól, amelyeket a gyárak fizettek a répatermelésért és így keveset termeltek. Hogy a répatermelést előmozdítsák, a földművelésügyi és a kereskedelemügyi miniszter azt javasolta, hogy a cukor árát a jövőben ne állapítsák meg hivatalosan, hanem engedjék azt a szabad kereskedelemnek. A két miniszterium ettől azt várja, hogy a répatermelés nagyobb fokozódni fog és így a cukorgyártás is fellendül és fedezni fogja a szükséglet nagy részét. Ezt a javaslatot el kell fogadni a közéletmezesi és az újjáépítési miniszteriumnak.

Csajkovszky-ballett a bécsi Operában. Kjakst György az orosz ballett eddigi igazgatója, akit a bécsi Operához ballettmesternek szerződttettek már elfoglalta állását és kijelentette, hogy a bécsi ballett stílusát, amely nem egységes, azzá fogja tenni, még pedig a régi francia iskola módjában. Kjakst maga is fel fog lépni és első fellépése Csajkovszkinak Hattyú-tó című balletjében lesz, amelynek második képét még ebben a hónapban színre fogja hozni. Az első kép anyagát a bolsevikiek elégették és így a ballett csak eszoka alakban fogja élvezni a bécsi közönség. Kjakst hatvanezer korona évi fizetést kap és évente egy-hét hónapot köteles Bécsben tölteni.

Tizenkétórás munkaidő Oroszországban. A Vorwaerst közli a „Daily Telegraph“ kopenhágai jelentését, amely szerint a bolsevisták ismét megszüntették az ötnapos munkahetet és hatórás munkanapot és újra életbeléptették a tizenkétórás munkaidőt és a hétnapos munkahetet.

A bolha becsülete. A drezdai bíróságot legközelebb egy sajtópör fogja foglalkoztatni, amely nyilván egyedül áll a sajtópöröknek különben változatos történetében. Egy bolha-cirkusznak büszke igazgatója, aki az ottani nagyvásáron ütötte föl műintézetének sátorfáját, pörbe fogta Mäder Guidót, a drezdai Neueste Nachrichten szerkesztőjét, mert ez lapjában cikket közölt, amelyben fölperes ugróművészeinek képességét illetően többféle becsmérlő állítások foglaltatnak. Az önérzetes igazgató, aki a becsületén ejtett sérelemért jókora kártérítést követel, az inkriminált cikknek „csipős“ megjegyzéseire amint látszik vért és pénzt szomjuhozik; épen azért el van tökéltve, a bizonyítási eljárás céljából az egész bolha-cirkuszt a működő tagokkal együtt a tárgyalásra magával hozni. Mulatságos incidensekben ez utóbbi valószínűleg bővelkedni fog, csak hogy a bírának, védőnek és hallgatóságnak jó lesz a vádlottól és tanúitól kellő távolságban tartózkodni.

Hat évig Hátsó-Indiában.

Egy évig Sziámban, másfél évig Angliában internálva. — Az angolok emberségesen bántak az internáltakkal. — Karácsonyestű vacsora egy angol hajón.

Két évvel ezelőtt Rosenberg Emil gyógyszerész elhagyta Magyarországot és Hátsó-Indiába vitorlázott, ahol Sziám állam fővárosában *Bangkokban* telepedett le. Megtanulta a sziám nyelvet és csakhamar előkelő pozíciót töltött be. Igazgatója lett egy nagy vegyigyárnak, az udvari gyógyszerháznak és vegytanárja a sziámi orvosgyógyászatnak. Most, több mint hat évi távollét után, visszatért és sziámi tartózkodásáról, az ottani viszonyokról, élelményeiről és hazatéréséről a következő érdekes részleteket mondta el a *Torontál* munkatársának:

— Mérésékelit igényekkel értem Bangkokba. Piszkos, kulturátlan falut képzeltem és modern, kétszáz ezer lakost számláló, nagykiterjedésű várost találtam, villanyvilágítással, villamosvasúttal, gyártelepekkel és szép tiszta utcákkal. Sok európai ember élt Bangkokban, magyar azonban csak egy, de az sem beszélt már magyarul. Déri volt, a sziámi tengerészparancsnok, aki gyermekkorában került el hazájából.

A sziámi benszülöttek három foglalkozást üznek: Katonák, földbirtokosok vagy hivatalnokok. Minden egyéb munkát a betelepített kínaiakkal végeztetnek. Az európaiak számára, akiket Sziámban nagyrabecsülnek, Bangkokban igen kellemes az élet. Villaszzerű, ugynevezett bungalowban laknak, kocsit, autót vagy gyalogbintót tartanak és résztvesznek az igen élénk társadalmi életben. Kávéházak nincsenek, csak klubok, ahol az együvé tartozók este hat órakor jönnek össze és ottmaradnak este kilenc óráig. Az időt beszélgetéssel és kártyázással töltik, de házardjátékot nem játszanak. Sziámban igen olcsó az élet. Egy kiló

marhahús például harminc centimbe kerül, egy öltönynek fehér vászonból (egyébire alig van szükség) hat rupia az ára, ami a régi valuta szerint tizenkét koronának felel meg. Az éghajlata igen kellemes. Tél nincs, a havat és a jeget nem ösmerik.

A háborúról is jellemző dolgokat mondott.

— 1917 július 19-ik napján értesültem a volt sziámi német követtől, hogy Sziám hadüzenetre készül a központi hatalmak ellen. Ezzel az értesüléssel néhány német és osztrák barátommal még aznap elmentünk a német és az osztrák-magyar követségre, ahol elmondtuk értesülésünket és kértük a szükséges intézkedések megtételét. Előterjesztésünkre a követségen a következő választ kaptuk:

„Sziám és a központi hatalmak közt háborúról szó sincs. A viszony még sohasem volt oly barátságos, mint éppen most és ezért kérjük, hogy ilyen riasztó hírekkel a követséget ne nyugtalanítsák.“

— És nem múlt el három nap, megtörtént a hadüzenet. Julius 22-én, vasárnap reggel felhatkor a német, magyar és osztrák alattvalók lakásain megjelentek a sziámi rendőrség emberei és elvittek bennünket egy erre a célra berendezett nagy katonai kórházba, ahol internáltak. Az asszonyokat és a gyermekeket külön termekben helyezték el. Lehattunk összesen kétszázan. A bánásmód ellen nem panaszkodhattunk.

— A követség mulasztása súlyos következményekkel járt mindnyájunkra. Milliomos kereskedők máról-holnapra elvesztették mindenüket, egyetlen rupiát nem menthettünk meg, mindenünk az

ellenség kezébe került. A németeknek huszonnégy hajója horgonyzott ott és őket is annyira váratlanul érte a hadüzenet, hogy elsülyeszteni sem tudták a hajókat. Az utolsó pillanatban megkísérelték ugyan, de a robbantások csak annyit kárt tettek a Norddeutscher Lloyd hajóiban, hogy felévig nem tudták használni.

— Érdekes és szintén a német és az osztrák diplomácia bárgyuságára vall, hogy a két követség néhány láda revolverrel megkísérelte fellázítani Burma angol kolóniát Anglia ellen, ami természetesen nemcsak nem sikerült, de nagyban előmozdította és sietette Sziám hadüzenetét a központi hatalmak ellen. Meg kell jegyezni, hogy Sziám lakossága szimpátiával és jóindulattal viseltetett irántunk, a háboru ott nem volt népszerű és a hadiállapot kizárólag az Angliában nevelkedett angolbarát király elhatározására vezethető vissza.

— Sziámban 1918 február 12-ig voltunk internálva. Akkor a Norddeutscher Lloyd két hajóján tizenkét napi tengeri és negyvennyolc órai vasúti utazás után Ahmednagar nevű angol városba vittek, ahol angol internálás alá kerültünk. 1919 december negyedikéig éltünk ott, amikor tudunkra adták, hogy két nap múlva indulunk Egyiptomba. December 6-án tényleg hajóra szálltunk és Szuezen keresztül Triesztbe hajóztunk. Villachban kellemesen lepott meg, hogy megpillantottam a magyar kórházvonalat, annál is inkább, mert sem az osztrákokat, sem a németeket nem várta senki. Mi vittük őket magunkkal Bécsig. Érdekes, hogy Bombaytól Triesztig tizenhét napig tartott az út. Trieszttől Budapestig pedig hét napon keresztül utaztunk. Külön kell emelnem, hogy az angolok mindig és mindenhol nagyszerűen bántak velünk. Mint volt tiszták, a hajón külön első osztályú szalonfülkét kaptunk, a legénység pedig ugyanazt a kosztot ette, amit az angol matrózok.

— A karácsonyest Triesztben ért minket. Hajónk angol parancsnoka vacsorát rendezett, melyre hivatalos voltam én is, mint az internált transzport vezetője. A kapitány felköszöntött mondott személyemre, melyet az egész társaság állva hallgatott végig.

— Végül meg kell emlékezni az angoloknak arról a nagyszerű viselkedéséről, melyet a hazatérő gyermekekkel szemben tanúsítottak. Triesztből Udinén és Villachon keresztül utaztunk Bécs felé és mivel az olaszoknak személyszállító kocsikat nem álltak rendelkezésükre, teherkocsikat adtak, melyek természetesen fűtetlenek voltak. Az angol katonák, akik végigkísértek bennünket, kerítették egy vaskályhát, a mozdonyról szedtek kis szenet és az egyik kocsiban befűtöttek. Azután összeszedték a gyerekeket és a kályha körül helyezték el, hogy felmelegedjenek. Külön gondoskodtak, hogy meg legyen mindenük, tiszta ruhájuk, enni-valójuk és minden elképzelhető egyéb szükségletük. Angol jóakaróinkra mindenkor a legnagyobb hálával gondolunk.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a
„TORONTÁL“-t

1625—1919. szám.

196

Idéző hirdetmény

A zombolyai járásbíróóság közhírré teszi, hogy özv. Reichráth Jánosné szül. Meszmec Katalin tamásfalvai lakos feleségének. id Reichráth József és Reichráth József tamásfalvai lakosok mint néh. Reichráth János örökösök ügygondnok által képviselt ismeretlen örökösök alperesek ellen elidegenítési és megterhelési tilalom törlése iránt indított perében a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1920. évi február hó 23. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében jelenjenek meg, egyezsersmind pedig néh. Reichráth János volt tamásfalvai lakos után netan létező ismeretlen örökösök alperesek részére ügygondnokul dr. Kerényi Miklós ügyvédet (lakik Zombolyán) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alpereseket, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolható meghatalmazott által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Zombolya, 1920. évi január hó 2. napján.

Lösch s. k., bírós.

Keresek megvételre

1 drb sima őrlő hengerezéket, 1 drb 1. vagy 2-es számú „Rentabel“-t vagy ennek megfelelő gabona-hámozógépet és 1 drb „Detaser“ felbontógépet.

Eladok

92 hengerezéket, 1 drb 3. számú „Rentabel“-t, 2 drb Wörner-féle hegyezőgépet, taránt, 2-3 és 4 méteres cilindereket, felvonókat, garatokat és különféle apróbb malomberendezéshez szükséges részeket
Kulik Pál malomtulajdonos Fehértemplom

Egy drb körülbelül 120 m. széles és 2 méter magas

Vasrolló

megvételre kerestetik.

Révész és Tsa

Ékszerészek Alexandrova (Hunyadi) ulica. 199

Tambura tanítványokat

tanításra elfogadok. Házhoz is szívesen megyek.

200

Soós Antal karmester

Pasityeva (Tomaseváci-) ulica 30. szám.

Nagyobb mennyiségű vasdró

és pedig:

szög, drót és cinkpléh

csak nagyban kapható

Turinszky Péternél

182 Pasityeva (Tomaseváci) ulica.

Belváros Kinizsi-u. 8. számú és
III. külkerület 201. számú

ház

eladó.

197

Ne szégyelje magát, ha neml beteg, mert

Nikolics **UROSAL** pilulája

gyorsan és biztosan gyógyítja a fehérfolyás és gonorrhéát. 180

Kapható a NIKOLICS Agyal-gyógyszertárban Nagybecskerek, Gabona-tér

2 fiatalember

(20 éven felüli) egy gabonaüzletben felvétetik fizetéssel. 177

Ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők.

GEYER LAJOS borkereskedő

tisztelettel értesíti helybeli és vidéki vevőit, hogy 1919 évi saját szüretelésű fehértemplomi és vesevidéki o- és uj borait most hozta Nagybecskerekre és megkezdi azoknak kiadását. Az eladás csak 50 literen felüli mennyiségben, a legelőbb napirak mellett történik. Nagyobb mennyiség átvételénél megfelelő árkedvezmény. Érdeklődőknek szívesen szolgál mintával. Telefonszám 135. Geyer Lajos borkereskedő.

Fűszert, bort, kávét, svájci csokoládét, csemegegyümölcsöt legjobban vásárolhat a Somogyi-féle csemegekereskedésben, Fő-utca. Telefon 277. Szolid árak. Figyelmes kiszolgálás. Pezsgő állandóan kapható. Megérkezett a Pick-szalámi.

A Szerb királyi szabadalmazott
belgrádi cukorgyár
répabeszerezési osztálya

a Bánátban szerződéseket köt
cukorrépa termelésre
rendkívül előnyös feltételek mellett!

Felvilágosítással szolgál az irodavezetőség: 6029

158

Nagybecskereken, Alexandrova
(Hunyadi) ul. 525. (Mayer Henrik (éle ház) l. em.